

Given i Helsingfors den 21 januari 2000

Lag

om finansiering av renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syften

Syftet med denna lag är att främja renhushållningens och naturnäringarnas näringsverksamhet samt göra den mångsidigare, förbättra näringarnas struktur och verksamhetsbetingelser, främja ett hållbart nyttjande av förnybara naturtillgångar, utveckla renskötsel- och naturnäringsområdet samt stödja utvecklingen av glesbygdsområden och samhällen inom renskötselområdet och området för idkande av naturnäringar. Syftena eftersträvas som ett led i utvecklingen av verksamhetsbetingelserna för renhushållningen och naturnäringarna. I samband med åtgärder enligt denna lag skall de mål som uppställts för Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik samt för regional och strukturpolitiken dessutom beaktas.

I samband med åtgärder enligt lagen skall särskild vikt fästas vid samernas möjligheter att inom samernas hembygdsområde bevara och utveckla näringar som hör till samekulturen.

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild vikt dessutom fästas vid

- 1) ökning av produktiviteten och konkurrenskraften, ökning av mångsidigheten i verksamheten för dem som idkar renhushållning och naturnäringar och utveckling av dessa som ekonomiska helheter samt främjande av samverkan,
- 2) inledande av företagsverksamhet,
- 3) förbättring av produktkvaliteten och omläggning av produktionen så att den motsvarar marknadsbehoven,
- 4) produktion enligt principen om hållbar utveckling, miljöaspekter, principerna om hållbart utnyttjande av vattentillgångarna och förbättring av arbetsmiljön,
- 5) de ekonomiska, sociala och kulturella verkningarna av de åtgärder som vidtas samt åtgärdernas verkningar i fråga om jämlikhet och inverkan på sysselsättningen, samt
- 6) utveckling av bostadsförhållandena och förbättring av boendemiljön.

2 §

Tillämpningsområde och territoriell tillämplighet

Denna lag tillämpas på åtgärder som avses i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar, nedan EG:s förordning om utveckling av landsbygden. Lagen tillämpas dessutom på av EU delfinansierade stöd som betalas enligt EG:s förordningar om organisationen av marknaden och på kompletterande nationella åtgärder för utveckling av landsbygden. För att målen enligt denna lag skall nås kan användas såväl nationella stödsystem som sådana stödsystem som helt eller delvis finansieras med medel från Europeiska gemenskapens (EG) strukturfonder eller med andra medel från Europeiska unionen (EU). Denna lag tillämpas inte på stödjande av åtgärder som hör till området för Europeiska gemenskapens gemensamma fiskeripolitik.

Denna lag tillämpas på idkande av renhushållning inom det renskötselområde som anges i renskötsellagen (848/1990). I fråga om naturnäringarna tillämpas bestämmelserna i denna lag i Enontekis, Enare, Utsjoki och Savukoski kommuner samt i de delar av Muonio, Kittilä, Sodankylä och Salla kommuner som ligger norr om den gränslinje som bildas av Kajanki, Tepasto, Pomovaara, Peurasuvanto, Savukoski, Seitajärvi, Ruotsukainen, Pulkkaviita och Ylirovanvaara, husgrupperna på gränslinjen dock inräknade i sin helhet.

3 §

Definitioner

Med *renhushållningslägenhet* och *naturnäringlägenhet* avses i denna lag en helhet som består av en eller flera lägenheter eller lägenhetsdelar och som tillhör samma ägare eller en person som på någon annan grund besitter den. Med lägenhetsdel avses en kvotdel eller ett outbrutet område av en lägenhet. Även en fastighet som kan bebyggas kan betraktas som en renhushållningslägenhet eller en naturnäringlägenhet. Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan närmare bestämmelser meddelas om vad den helhet som lämpar sig för idkande av renhushållning eller naturnäringar omfattar.

Med *renhushållning* avses renskötsel enligt renskötsellagen.

Med *naturnäringar* avses renskötsel, fiske, jakt samt bärplockning, svampplockning och annat sådant utnyttjande av naturresurser som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga samt även fiskodling och såsom handarbete eller annan hemslöjd utförd istandsättning och vidareförädling av produkter som erhållits av en naturnäring, tillverkning och istandsättning av redskap som behövs i naturnäringar, tillverkning av souvenirer samt inkvartering och guidning av turister samt annan serviceverksamhet, då dessa former av näringsverksamhet bedrivs vid sidan av en naturnäring. Med naturnäringar avses också gårdsbruk i liten skala som idkas vid sidan av en naturnäring.

Med *annan företagsverksamhet* avses företagsverksamhet som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga samt annan företagsverksamhet som bedrivs i samband med primärproduktion och som, primärproduktionen inbegripet, utöver företagaren jämte familjemedlemmar sysselsätter andra personer motsvarande högst tre årsarbetsplatser. Ett led i förädlings-, distributions- eller försäljningskedjan för tjänster eller produkter kan jämföras med annan företagsverksamhet så som bestäms genom förordning som utfärdas av statsrådet.

Med *förädling och marknadsföring av renhushållnings- och naturnäringsprodukter* avses bearbetning eller saluföring av sådana produkter som avses i bilaga I till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Med *kreditinstitut* avses andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner, och Finlands Hypoteksförening och andra av jord- och skogsbruksministeriet genom förordning närmare bestämda sammanslutningar, vilkas verksamhet kan jämföras med nämnda kreditinstitut.

Med *centralt finansiellt institut eller finansiellt serviceföretag* avses ett av jordoch skogsbruksministeriet genom förordning närmare fastställt kreditinstitut eller annan sammanslutning, vars verksamhet kan jämföras med ett kreditinstitut.

Med *renhushållnings- och naturnäringsföretag* avses en näringsidkare som idkar renhushållning eller naturnäring eller annan företagsverksamhet som bedrivs i anslutning till dem.

4 §

Annat offentligt stöd

Vid beräkningen av stöd enligt denna lag skall såsom ett avdrag beaktas annat offentligt finansieringsstöd som beviljats för projektet.

Stödet får inte överskrida det maximala stöd som bestäms i Europeiska gemenskapens förordningar eller kommissionens beslut.

Denna lag tillämpas inte på projekt eller åtgärder som fått stöd enligt skoltlagen (253/1995).

Om det gårdsbruk i liten skala som idkas på en renhushållnings- eller naturnäringslägenhet i genomsnitt kräver en större arbetsinsats än 1 000 arbetstimmar per år, får gårdsbruksåtgärder enligt denna lag inte vidtas till förmån för lägenhetens ägare eller innehavare.

5 §

Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd

Stöd enligt denna lag kan beviljas en eller flera fysiska personer, privaträttsliga eller offentligrättsliga sammanslutningar samt stiftelser, om inte något annat bestäms nedan. Stöd kan också beviljas de ovan nämnda gemensamt. För att en sammanslutning eller stiftelse skall beviljas stöd förutsätts att en person som kan få stöd eller flera personer som kan få stöd gemensamt har bestämmande inflytande i sammanslutningen eller stiftelsen.

Stöd kan beviljas sådana näringsidkare som får den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning eller naturnäring, vars ekonomiska livskraftighet kan påvisas och som främjar näringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena med denna lag kan anses vara sådana att det är ändamålsenligt att stöda dem. Vid bedömningen av ändamålsenligheten skall i fråga om stöd enligt denna lag förutsättas att stödtagaren är bosatt inom det renskötselområde som anges i renskötellagen eller det område för idkande av naturnäringar som anges i 2 §.

Stöd beviljas inte den som är under 18 år eller den som fyllt 65 år.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan det föreskrivas att en näringsidkares inkomster från något annat än i denna lag avsedd näringsverksamhet inte får överstiga ett belopp som fastställs genom förordning som utfärdas av statsrådet.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet föreskrivs om de grunder enligt vilka undantag kan göras från de i 3 mom. avsedda åldersrelaterade förutsättningarna i fråga om stödtagaren.

6 §

Närmare grunder för beviljande av stöd

Enligt de anslag som anvisats i statsbudgeten och de medel som anvisats i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond bestäms genom förordning som utfärdas av statsrådet om ibruktagandet av de stödsystem som avses i denna lag och vid behov om tillämpningstiden.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan föreskrivas närmare om stödformerna, grunderna för beviljande av stöd, stödets maximibelopp och de allmänna villkoren för stöd som grundar sig på avtal. Stödet kan differentieras regionalt.

7 §

Styrning av medlen

Jord- och skogsbruksministeriet handhar styrningen av de medel som står till förfogande för ändamål enligt denna lag genom att meddela närmare föreskrifter om användningen av medlen än Europeiska gemenskapens bestämmelser, lagbestämmelser, förordningar som utfärdas av statsrådet och dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp, region, bransch och målgrupp. Genom förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet meddelas närmare bestämmelser än i denna lag och i förordning som statsrådet med stöd av denna lag utfärdar också om byggande som skall stödjas enligt denna lag samt fastställs till behövliga delar de kostnader som härvid skall godkännas.

8 §

Finansiering från Europeiska gemenskapen

Jord- och skogsbruksministeriet är det ministerium som svarar för medel från garantisektionen vid EUGFJ och i fråga om medel från utvecklingssektionen vid EUGFJ är ministeriet den utbetalande myndighet som avses i rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna samt ger medel även till andra ministeriers förvaltningsområden för genomförande av program som finansieras av fonden, oavsett om medel från fonden beviljas staten eller för att förmedlas vidare av staten. I syfte att genomföra samlade programdokument eller ett program för gemenskapsinitiativ kan jord- och skogsbruksministeriet också ta emot medel från EG:s andra strukturfonder av vederbörande utbetalande myndighet enligt nämnda förordning för att användas för ändamål enligt denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet sköter också ansökan om den medfinansiering som gemenskapen står för, intäktsföringar av medlen samt den övriga bokföringen av medlen och

redovisningen av medlen till kommissionen. Jordoch skogsbruksministeriet skall likaså ge nödvändiga utredningar samt vara företrädare i Europeiska gemenskapens institutioner då ärenden som avses i denna lag behandlas.

Medel från EU intäktsförs via statsbudgeten i statsverket. EU:s medfinansiering av delfinansierbart stöd som beviljats från gårdsbrukets utvecklingsfond överförs i budgeten till fonden.

Vid förvaltningen av medel från garantisektionen vid EUGFJ iakttas vad som i rådets förordning (EG) nr 1258/1999 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken och i gemenskapens rättsakter och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem föreskrivs om utbetalningsenheter och förvaltningen av medel. Vad som bestäms i lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994) och med stöd av den iakttas i tillämpliga delar när stödsystem som avses i denna lag genomförs.

9 §

Programplanering

Vid programplaneringen iakttas det som bestäms särskilt om den nationella förvaltningen av strukturfonderna. Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan likväl föreskrivas närmare om uppgifterna för landsbygdssektionen vid landskapets samarbetsgrupp vid genomförandet av åtgärder enligt denna lag.

2 kap.

Nationellt finansieringsstöd

10 §

Allmänt

Stöd som avses i 4 kap. kan vid behov också beviljas helt och hållet av nationella medel. Stöd kan härvid beviljas i syfte att uppnå de mål som nämns i 1 § även för nationella program, utvecklingsåtgärder och projekt.

11 §

Stöd för investeringar

Enligt denna lag kan investeringar stödjas genom finansieringsstöd för

1) byggande, utvidgning och grundlig renovering av för näringsidkandet behövliga ekonomi-, produktions- och inkvarteringsbyggnader jämte anordningar liksom fiskodlingsdammar samt för förbättrande av boendemiljön (*byggnadsstöd*),

2) torrläggning och täckdikning av åkrar (*grundförbättringsstöd*),

3) byggande av en enskild väg för vars byggande inte kan beviljas bidrag enligt lagen om enskilda vägar (358/1962) samt av en sådan väg som endast den som äger eller besitter en fastighet har rätt att använda (*vägstöd*),

- 4) byggande av vattenanskaffnings- och avloppsanläggningar (*stöd för vatten och avlopp*),
- 5) anskaffning av lösöre som behövs i näringen (*lösöresstöd*),
- 6) betalning av andels- och anslutningsavgifter som berättigar till elström samt för byggande av nödvändiga anordningar för anskaffning och distribution av elström (*elektrifieringsstöd*), samt
- 7) av synnerligen vägande skäl, nöutfodring av renar föranledd av naturkatastrofer enligt vad som bestäms särskilt genom förordning som utfärdas av statsrådet.

12 §

Markköpsfinansiering

Enligt denna lag kan förvärv av mark stödjas genom beviljande av finansieringsstöd för

- 1) förvärv av en lägenhet, en kvotdel eller ett tillskottsområde (*markköpsstöd*),
- 2) förvärv av en eller flera kvotdelar av en lägenhet i vilken sökanden har andel (*syskonandelsstöd*),
- 3) betalning av utjämning och inlösning (*utjämnings- och inlösningsstöd*), samt för
- 4) utfyllnad av laglott (*laglottsstöd*).

13 §

Bostadsfinansiering

Enligt denna lag kan finansieringsstöd beviljas för byggande, utvidgning och grundlig renovering av bostadshus samt för förbättring av boendemiljön, om för nämnda ändamål inte beviljas något annat stöd av offentliga medel (*bostadsstöd*).

En förutsättning för att stöd skall beviljas är att den bostad som är föremål för stödet används som stadigvarande bostad av stödtagaren eller av hans eller hennes familjemedlemmar.

14 §

Projekt för främjande av renhushållning och naturnäringar

Enligt denna lag kan stöd beviljas för kostnader för sådana projekt som avser

- 1) att främja idkandet av renhushållning och naturnäringar samt utveckla produktionsmetoder, marknadsföring och vidareförädling i fråga om renhushållningsprodukter och naturnäringsprodukter,
- 2) att utveckla näringsidkandet och förbättringen av miljön, eller
- 3) utbildning som näringsidkarna behöver eller utredande av verksamhetsbetingelserna för ny företagsverksamhet.

3 kap.

Särskilda nationella finansieringsstöd för renbeteslagen

15 §

Stöd för renbeteslagens investeringar

Ett renbeteslag enligt renskötsellagen kan beviljas finansieringsstöd för kostnader som orsakas av byggande och ombyggnad av för renskötseln nödvändiga permanenta ren-, märknings-, renskiljnings-, utfodrings-, betes- och skyddsstängsel samt slakterier och arbetsplatsbostäder, om byggandet och ombyggnaden utförs av renbeteslaget.

Ett renbeteslag kan beviljas stöd även för

- 1) kostnader som orsakas av byggande och grundlig reparation av vägar som leder till renskiljningsstängsel och slakterier (*vägstöd*),
- 2) kostnader som orsakas av förvärv av vattenanskaffnings- och avloppsanläggningar som behövs i slakterier (*stöd för vatten och avlopp*), samt för
- 3) betalning av andels- och anslutningsavgifter som berättigar till elström samt för byggande av behövliga anordningar för anskaffning och distribution av elström (*elektrifieringsstöd*).

Denna lag gäller inte renstängsel som byggs vid riksgränsen eller underhåll av sådana.

16 §

Lösöresstöd

Ett renbeteslag kan beviljas lösöresstöd för kostnader som orsakas av anskaffning av flyttbara för renskötseln nödvändiga stängsel, elenheter samt enheter för vatten och avlopp, slakterienheter och arbetsplatsbostäder samt avelsrenar och annat för renskötseln nödvändigt lösöre som anses behövt enligt förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet.

Statsrådet kan av synnerligen vägande skäl genom förordning föreskriva att finansieringsstöd skall beviljas för nöutfodring av renar.

4 kap.

Av EU delfinansierade åtgärder för utveckling av landsbygden

17 §

Allmänt

Vid beviljande av stöd för åtgärder för utveckling av landsbygden vilka delfinansieras av Europeiska unionen, nedan av EU delfinansierat stöd, iakttas bestämmelserna i denna lag till den del saken inte regleras i Europeiska gemenskapens förordningar eller i beslut eller bestämmelser vilka utfärdats med stöd av dem. Lagen tillämpas såväl på gemenskapens medfinansiering som på den nationella medfinansieringen. Den nationella medfinansieringen

kan vara både av staten och av något annat offentligt samfund beviljat stöd. I programmen och planerna kan också ingå åtgärder som helt och hållet finansieras med nationella medel.

Stöd enligt detta kapitel kan beviljas, om den utvecklingsåtgärd som skall stödjas ingår i ett program som finansieras med medel från Europeiska gemenskapen och åtgärden uppfyller de villkor som uppställts för den i programmet.

18 §

Stöd för renhushållnings- och naturnäringsföretag

Av de stöd som avses i EG:s förordning om utveckling av landsbygden kan

- 1) enligt artiklarna 4—7, 30, 33 och 45 beviljas stöd för renhushållningens och naturnäringsarnas produktiva investeringar och för sådana investeringar i miljövard och arbetarskydd som produktionsverksamheten förutsätter samt för planeringskostnaderna för investeringsprojekt,
- 2) enligt artikel 8 beviljas startstöd för unga jordbrukare,
- 3) enligt artiklarna 9, 33 och 45 beviljas stöd för yrkesinriktad påbyggnads- och kompletteringsutbildning,
- 4) enligt artiklarna 25—28 och 30 beviljas stöd för förbättring av villkoren för förädling och saluföring av produkter, samt
- 5) enligt artiklarna 29, 32, 33 och 45 beviljas stöd för andra än i 1—4 punkten avsedda åtgärder för främjande av anpassning och utveckling av landsbygdsområden.

Stöd enligt denna paragraf kan vid behov beviljas helt och hållet av nationella medel.

Sådant stöd enligt 1 mom. 2 punkten som gäller förvärv av en fastighet eller en del av en sådan beviljas i övriga avseenden än i fråga om stödets maximibelopp på samma villkor som lån, vilket enligt denna lag beviljas för anskaffning av fastighet eller en del av en sådan. På stöd enligt detta moment tillämpas vad som i 14 § lagen om överlåtelseskatt (931/1996) föreskrivs om lån som beviljas för förvärv av en fastighet eller en del av en sådan.

5 kap.

Finansieringssystem

19 §

Finansiering av verksamheten och stödformer

För finansieringsstöd enligt denna lag kan användas medel som anvisats i statsbudgeten och i fråga om åtgärder som avses i 65 § medel som anvisats i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond samt medel som anvisats av EU.

Finansieringsstöd enligt denna lag kan beviljas som bidrag, ränteförmån för statligt lån, räntefrihet för statligt lån och friår i fråga om amorteringar på statliga lån samt som räntestöd

för lån som beviljats av kreditinstituts medel samt som befrielse enligt 20 § från skyldigheten att skaffa säkerhet för lån eller som stöd i anslutning till skuldreglering.

Hos låntagarna uppbärs ingen ränta för den tid för vilken de har beviljats räntefrihet i fråga om betalningen av räntorna.

20 §

Säkerheter

För ett statligt lån skall när det lyfts finnas en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamhet, om inte arbetskrafts- och näringscentralen har beviljat befrielse från skaffande av säkerhet.

Om någon annan än en offentligrättslig sammanslutning ansöker om annat stöd än stöd i anslutning till lån, kan den myndighet som beviljar stödet vid behov kräva säkerhet av sökanden. Den myndighet som beviljar stödet beslutar om formen för säkerheten. Genom förordning som utfärdas av statsrådet meddelas vid behov närmare bestämmelser om när ställande av säkerhet är nödvändigt.

21 §

Statliga lån och ränta på dem

Kreditinstituten kan bevilja lån av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond vilka anvisats av jord- och skogsbruksministeriet (*statliga lån*).

Totalräntan på statliga lån utgörs av referensräntan ökad med ett fast antal procentenheter. Låntagaren skall på lånet betala en ränta som är fem procentenheter lägre än nämnda ränta, dock minst en årlig ränta på två procent. Bestämmelser om referensräntor, det fasta antal procentenheter som referensräntan ökas med, beräkning av stöd som ingår i ränteförmån och i räntefrihet, det maximala antalet friår och den maximala räntefriheten samt vid behov maximibeloppen av stöd i anslutning till lån meddelas genom förordning som utfärdas av statsrådet.

22 §

Statens ansvar

Staten svarar för ett kreditinstituts slutliga förluster av kapital och ränta på statliga lån som har beviljats enligt denna lag, om förlusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på det statliga lånet.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet sköter lånet enligt denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt iakttar god banksed. Det kreditinstitut som har beviljat lånet är även skyldigt att bevaka statens fördel och iaktta jordoch skogsbruksministeriets föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet realiserar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande.

Frivillig skuldsanering eller andra därmed jämförbara arrangemang eller en frivillig realisering av den egendom som utgör säkerhet för lånet så att återkrav av lånet äventyras får genomföras endast med samtycke av arbetskrafts- och näringscentralen.

23 §

Gottgörelser för statliga lån

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om den gottgörelse för kapital och räntor som på basis av statens ansvar skall betalas till kreditinstitut. Innan gottgörelsen fastställs skall ministeriet klarlägga att den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och att förlusten inte har kunnat täckas med medel från försäljningen av den egendom som utgör säkerhet. Försäljning av säkerheten krävs dock inte när gäldenären eller tredje man som ansvarar för lånet vid företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller vid en annan liknande reglering eller vid reglering av säkerhetsansvaret får behålla den egendom som utgör säkerhet. Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral betalar gottgörelsen till kreditinstitutet med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Om kreditinstitutet efter betalningen av gottgörelsen kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren, skall det redovisa de indrivna beloppen till jord- och skogsbruksministeriet för att intäktsföras i gårdsbrukets utvecklingsfond. Jord- och skogsbruksministeriet fattar beslut om återkrav hos låntagaren av den gottgörelse som har betalats till kreditinstitutet.

Gottgörelse för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet av gottgörelsen kan sänkas, om denna lag eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller god banksed inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

24 §

Behandlingstiden för ansökan om gottgörelse och dröjsmålsräntor på gottgörelser

Jord- och skogsbruksministeriet skall behandla en ansökan om gottgörelse som gäller statliga lån inom tre månader efter att kreditinstitutets ansökan har inkommit till jord- och skogsbruksministeriet och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om avgörandet av ansökan om gottgörelse förutsätter att kreditinstitutet lämnar tilläggsutredning, räknas tiden om tre månader från det att de tilläggsutredningar som jord- och skogsbruksministeriet begärt har lämnats till ministeriet. Om tiden överskrids, är staten skyldig att betala dröjsmålsränta för den överskridande tiden enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982).

En årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen kan uppbäras hos låntagaren på gottgörelse som på basis av ansökan om gottgörelse har betalats till kreditinstitutet. En anteckning om detta skall göras i stödbeslutet.

25 §

Redovisning av statliga lån

Kreditinstitutet är skyldigt att till staten betala de förfallna amorteringarna och räntorna på statliga lån efter hand och till det belopp som låntagarna är skyldiga att betala sin skuld till kreditinstitutet. Avräkningarna skall göras inom sju bankdagar efter att lånet har förfallit för gäldenärens del eller gäldenären har betalt en extra amortering.

Betalningarna enligt jord- och skogsbruksministeriets beslut med anledning av kreditinstitutets ansökan om gottgörelse skall göras inom sju bankdagar efter att kreditinstitutet har tagit del av beslutet.

26 §

Ränta på räntestödslån

Den totalränta som kreditinstitutet uppbär för ett räntestödslån får vara högst lika stor som den ränta som banken uppbär för lån med normal ränta vilka på sedvanliga villkor beviljas för liknande ändamål förhöjd med de extra kostnader som beviljandet och skötseln av räntestödslånen medför. Jord- och skogsbruksministeriet har rätt att inte godkänna ett lån som räntestödslån, om totalräntan på lånet avviker från den ovan nämnda räntan.

Det räntestöd som betalas på lånet är fyra procentenheter. Låntagaren skall dock betala en årlig ränta på åtminstone två procent. Efter att räntestödet upphört skall låntagaren betala en ränta på lånet som är lika stor som totalräntan. Räntestöd betalas även under den tid en ansökan om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner är anhängig. Räntestöd betalas inte för sådana merkostnader för kredit i utländsk valuta som beror på förändringar i valutakurserna.

Om omvandling av ränteförmånen till bidrag samt om bidragets maximibelopp bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet.

27 §

Allmänna bestämmelser om långivningen

För lån som beviljas genom kreditinstitutens förmedling är lånetiden högst 30 år.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet bestäms närmare om utlåtanden som krävs för ansökan om stöd, lyftandet av lånemedlen, tiden för arbetets utförande, betalningslättnader, uppbörden av amorteringar och ränta, tidpunkten för betalningarna, låneöverföringar, extra amorteringar och deras inverkan på amorteringar som förfaller, betalning av en fordran vars kapitalbelopp är litet, konstaterande av statens ansvar för statliga lån, förfarandet för ändring av lånevillkoren samt om övriga förfaranden och villkor för beviljandet av lånen och i anslutning till skötseln av dem.

Lånet får lyftas, även om beslutet av den myndighet som beviljat stödet inte har vunnit laga kraft. Om stödbeloppet eller stödvillkoren ändras till följd av besvär som anförts över beslutet, skall lånebeloppet och villkoren ändras så att de motsvarar villkoren i beslutet på besvären. Kreditinstitutet är dock inte skyldigt att ändra lånebeloppet så att det överstiger det belopp som det förordat när stödet söktes. Villkoren för räntestödslån får inte i strid med kreditinstitutets samtycke ändras med anledning av besvär.

28 §

De statliga lånens och räntestödslånens penningrörelse

Ett ovan definierat centralt finansiellt institut eller finansiellt serviceföretag

- 1) förmedlar statliga lån och arvoden för skötseln av dem till kreditinstituten,
- 2) förmedlar amorteringar och räntor på statliga lån till staten,
- 3) undertecknar skuldebrev mellan staten och kreditinstituten vid behov med stöd av fullmakt, samt
- 4) beställer räntestöd på räntestödslån av staten och förmedlar dem till kreditinstituten.

De ändringar i statliga lån som gjorts vid frivillig skuldsanering enligt denna lag, vid reglering enligt lagen om företagssanering (47/1993) och vid reglering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) görs även i skulder mellan kreditinstituten och staten.

Genom förordning som utfärdas av jordoch skogsbruksministeriet kan bestämmas i vilka fall kreditinstituten kan utföra ovan nämnda uppgifter utan ett centralt finansiellt institut eller ett finansiellt serviceföretag.

29 §

Ersättning för kreditinstitutens kostnader

För de kostnader som skötseln av statliga lån medför betalas till kreditinstituten en ersättning vars storlek och betalningsvillkor bestäms genom förordning som utfärdas av statsrådet.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar att de ersättningar enligt 1 mom. som betalats till ett kreditinstitut för skötseln av statliga lån helt eller delvis skall återkrävas hos kreditinstitutet, om kreditinstitutet inte har skött ett statligt lån så som bestäms i denna lag eller med stöd av den eller så som god banksed kräver. Utan hinder av återkravsreglerna i 43 och 44 § kan ersättningarna återkrävas under hela lånetiden.

6 kap.

Skuldsanering

30 §

Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar

Utan hinder av vad som annars bestäms kan statliga lån och statens försäljningsprisfordringar saneras frivilligt för att underlätta den ekonomiska situationen för en låntagare som har råkat i bestående ekonomiska svårigheter.

En låntagare kan anses ha råkat i bestående ekonomiska svårigheter, om låntagaren har blivit eller löper uppenbar risk att bli insolvent och om betalningsförmågan inte kan återställas varaktigt genom beviljande av uppskov med amorteringar på räntestödslån och statliga lån eller genom beviljande av räntefrihet för statliga lån eller med hjälp av sådana medel som står att få utan att sökandens företagskapital minskas i skadlig mån.

En förutsättning för skuldsanering är att den förväntas förbättra låntagarens ekonomiska situation på ett väsentligt sätt. Skulderna för en låntagare som upphört eller håller på att upphöra med sin företagsverksamhet kan saneras frivilligt endast om bibehållandet av låntagarens bostad inte annars kan tryggas. Frivillig skuldsanering utgör inget hinder för samtycke till det förfarande som avses i 97 § lagen om företagssanering eller 78 § lagen om skuldsanering för privatpersoner.

Vid frivillig skuldsanering kan återbetalningstiden för statliga lån och för statens försäljningsprisfordringar förlängas, räntan sänkas samt befrielse från eller uppskov med betalningen av amorteringar och ränta beviljas så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet. Av synnerligen vägande skäl kan lånetiden förlängas över den maximala lånetid som föreskrivs i 27 § 1 mom.

De ändringar i skuldvillkoren som görs vid frivillig skuldsanering gäller även borgensmännen, andra ansvariga för skulden samt de personer som ställt säkerhet för skulden. Ställningen för dessa får dock inte försämrats utan samtycke av den som saken gäller.

31 §

Begränsningar i fråga om frivillig skuldsanering

Utan särskilda skäl kan skuldsanering inte beviljas, om sökanden redan tidigare har beviljats frivillig skuldsanering.

Vid frivillig skuldsanering kan befrielse från betalning av amorteringar på statliga lån inte beviljas, om realsäkerheten för lånet eller borgen genom affärsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet tryggar betalningen av amorteringarna. Av synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet. I sådana fall skall ansökan hänskjutas till jordoch skogsbruksministeriet för avgörande.

Om låntagaren har upphört med näringsidkandet, kan befrielse från betalning utan hinder av 2 mom. dock beviljas, om

- 1) låntagaren har sålt den egendom som utgjort säkerhet, med undantag av bostadsbyggnaden och tillhörande jordområde,
- 2) låntagaren inte rimligen anses klara av återbetalningen av lånet på grund av bestående arbetsoförmåga, långtidsarbetslöshet, underhållsskyldighet eller av annan därmed jämförbar orsak, och om
- 3) befrielsen från betalning kommer låntagaren till godo till fullt belopp utan att den samtidigt förbättrar övriga borgenärers rätt att få betalning för sina fordringar.

Om borgenärer som har beviljat en låntagare räntestödslån eller andra krediter inte samtycker till frivillig skuldsanering, kan statliga lån saneras enbart av särskilda skäl och förutsatt att det utestående beloppet i fråga om statliga lån och statens övriga fordringar utgör minst 60 procent av låntagarens samtliga skulder.

32 §

Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån

Räntestödslån som med stöd av denna lag eller andra författningar eller med stöd av förordning som utfärdas av statsrådet har beviljats renhushållnings- eller naturnäringsidkare kan saneras frivilligt i enlighet med 30 §.

Reglering av räntan på räntestödslån sänker den ränta som låntagaren betalar. Räntestödets belopp beräknas enligt räntan i enlighet med villkoren i skuldebrevet. Skuldsanering kan genomföras, om låntagaren och det kreditinstitut som har beviljat lånet är ense om villkoren för skuldsaneringen och om Arbetskrafts- och näringscentralen har samtyckt till en reglering av räntestödslånen.

33 §

Avtal om skuldsanering

Arbetskrafts- och näringscentralen samt gäldenären och kreditinstitutet undertecknar tillsammans ett avtal om genomförande av frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och räntestödslån. Avtalet åsidosätter villkoren i skuldebrevet och stödbeslutet.

Om förutsättningarna för, förfarandet vid och uppföljningen av frivillig skuldsanering bestäms vid behov närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet.

34 §

Förfall av frivillig skuldsanering

Arbetskrafts- och näringscentralen kan bestämma att en frivillig skuldsanering skall förfalla, om

1) gäldenären i samband med ansökan om skuldsanering eller under förfarandet har hemlighållit omständigheter som väsentligen påverkar saneringen eller på väsentliga punkter lämnat felaktiga uppgifter om omständigheterna och gäldenärens förfarande har varit synnerligen klanderbart med tanke på de andra parterna, eller om

2) låntagaren väsentligen utan godtagbar orsak har försummat att iaktta avtalet.

Den frivilliga skuldsaneringen förfaller också när domstolen fastställer ett betalningsprogram för låntagaren enligt lagen om företagssanering eller enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner. När domstolen fastställer programmet skall den beakta de lån och fordringar som ingått i den frivilliga skuldsaneringen enligt de villkor som hade bort iakttas utan den frivilliga skuldsaneringen.

Om det har bestämts att skuldsaneringen förfaller, har borgenären rätt att av gäldenären kräva betalning för sin fordran enligt de villkor som skulle ha gällt utan skuldsanering. Gäldenären skall dock inte betala dröjsmålsränta till borgenären för den tid skuldsaneringen varat, om inte Arbetskrafts- och näringscentralen beslutar något annat på grund av orsaken till att skuldsaneringen förfaller.

7 kap.

Myndigheter och uppföljning

35 §

Myndigheter

Verkställigheten av denna lag handhas av jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, arbetskrafts- och näringscentralerna samt de kommunala landsbygdsnäringsmyndigheterna.

På stöd för vatten och avlopp tillämpas bestämmelserna om myndigheternas behörighet i lagen om understödjande av samhällenas vatten- och avloppsåtgärder (56/1980) eller vad som annars bestäms om ministeriernas behörighet i dessa ärenden.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet bestäms närmare om hur de uppgifter av teknisk natur som hör till verkställigheten av lagen skall fördelas mellan olika myndigheter.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan bestämmas att även andra myndigheter än jordbruksmyndigheterna skall bistå vid skötseln av uppgifter enligt denna lag.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar när Kontrollcentralen för växtproduktion, Anstalten för veterinärmedicin och livsmedel samt andra anstalter som lyder under jordoch skogsbruksministeriet kan anlitas för uppgifterna i fråga.

Genomförandet av ett program eller ett projekt som avses i 4 kap. kan ges i uppdrag åt en kommun eller samkommun eller något annat regionalt organ med rättshandlingsförmåga så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet. Det regionala organet svarar inför staten för genomförandet av programmet eller projektet samt för användningen av de medel som beviljats för ändamålet.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet bestäms om ibruktagandet av stöd för nödutfodring av renar föranledd av naturkatastrofer enligt 11 § 2 mom. 7 punkten och 16 § 2 mom.

36 §

Beviljande av finansieringsstöd

Finansieringsstöd beviljas av vederbörande arbetskrafts- och näringscentral.

Innan arbetskrafts- och näringscentralen beslutar om beviljande av finansieringsstöd, kan utlåtande om ansökan inhämtas av den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten och, om ansökan baserar sig på renhushållning, även av Renbeteslagsföreningen. Vid behov skall dessutom inhämtas utlåtande även av en annan sakkunniginstans som är insatt i den sökandes bransch.

37 §

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet skall ordna övervakningen av användningen av medel så att det med hjälp av uppgifter om användningen av medlen och kontrolluppgifter konstateras om de nödvändiga förutsättningarna för beviljande och utbetalning av stöd har funnits samt om villkoren för beviljande och utbetalning av stöd har iakttagits.

Genom förordning som utfärdas av jordoch skogsbruksministeriet kan bestämmas att arbetskrafts- och näringscentralerna eller myndigheter inom andra förvaltningsområden anlitas som hjälp vid övervakningen, förutsatt att jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga överenskommer särskilt om uppgifterna och deras omfattning.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan meddelas närmare bestämmelser om övervakningen av influtet statligt stöd som beviljats andra företag än gårdsbruksenheter som idkar egentligt gårdsbruk.

38 §

Tillsyn över byggande

För att användningen av de bidrag, räntestöd och statliga lån som beviljats för byggande skall kunna övervakas och förutsättningarna för utbetalning skall kunna konstateras skall, utöver vad som bestäms i 39 §, på byggplatsen förrättas inspektioner som anses behövliga.

Inspektionerna utförs på byggherrens bekostnad så som bestäms om inspektioner i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. För tillsyn enligt denna lag kan inspektioner utföras även av en byggnadstillsynsmyndighet som godkänts av arbetskrafts- och näringscentralen.

Byggnadstillsynsmyndigheten eller någon annan myndighet som kommunen anvisat för uppgiften är skyldig att även i andra fall inom kommunens område bistå vid verkställigheten av denna lag genom att på bekostnad av den som ansöker om en förmån utföra värderingar av byggnader och andra uppgifter som hör till myndighetens verksamhetsområde.

39 §

Tillsynen vid kreditinstitut

De kreditinstitut som beviljar lån enligt denna lag skall övervaka att lånen lyfts enligt landsbygdsnäringsmyndighetens stödbeslut.

Det kreditinstitut som beviljat lånet är skyldigt att på en specificerad begäran lämna jord- och skogsbruksministeriet sådana uppgifter som är nödvändiga för att utreda om den som ansökt om lån varit i behov av stöd eller inte. Kreditinstitutet är också skyldigt att lämna jord- och skogsbruksministeriet de uppgifter och för granskning de handlingar som behövs för att konstatera om lånevillkoren samt Europeiska gemenskapens rättsakter, denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har iakttagits i övrigt. Den ovan nämnda skyldigheten att lämna uppgifter gäller även sekretessbelagda uppgifter.

40 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet samt arbetskrafts- och näringscentralen har rätt att utan förhandsmeddelande utföra inspektioner i anslutning till att bidrag, lån och andra stöd beviljas, utbetalas och används.

För att tillsynen och inspektionerna enligt 1 mom. skall kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt kan ministeriet genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att för ministeriets räkning utföra de inspektioner enligt 1 mom. som gäller användningen av stöd och som riktar sig mot dem som förmedlar och beviljar stöd samt mot stödtagarna. Revisorn skall vara en av revisionsnämnden för offentlig förvaltning och ekonomi godkänd revisor (OFR-revisor) eller revisionssammanslutning (OFR-sammanslutning), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller revisionssammanslutning (CGR-sammanslutning). Revisorerna handlar under tjänsteansvar vid skötseln av sitt uppdrag. Vid utförandet av inspektionsuppdrag skall revisorerna iakttä lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

Stödtagaren är skyldig att utan ersättning för dem som utför inspektioner och som avses i 1 och 2 mom. framlägga alla behövliga räkenskaps- och andra handlingar, varmed även avses motsvarande material som framställts eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat motsvarande sätt, samt att även i övrigt bistå vid inspektionen. I den omfattning som tillsynsuppgiften kräver kan inspektionen inbegripa stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar, produktions- och förädlingsanläggningar, lager, försäljnings- och marknadsföringsutrymmen samt övriga omständigheter som är en förutsättning för att stöd skall beviljas och betalas ut. Inspektionen kan gälla såväl den egentliga stödtagaren som den som förmedlar stödet. Inspektion får dock inte utföras i lokalteter som omfattas av hemfriden.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan vid behov meddelas närmare bestämmelser om det i 1 och 2 mom. avsedda tekniska utförandet av inspektionerna.

Polisen skall ge behövlig handräckning utan ersättning vid tillsyn enligt 1 mom. samt 37—39 §.

41 §

Erhållande och hemlighållande av uppgifter

På erhållande och hemlighållande av uppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Utan hinder av vad som annars bestäms om hemlighållande av uppgifterna om enskildas rörelse eller yrkesutövning, bokföring eller en enskilds ekonomiska ställning eller uppgifter som lämnats för beskattningen eller skydd för personuppgifter har de myndigheter som verkställer denna lag rätt att av andra myndigheter få de uppgifter om enskildas eller sammanslutningars ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemligheter eller enskildas personliga omständigheter som behövs för behandlingen av ärenden som gäller stöd enligt denna lag.

Den myndighet som beviljar stöd kan kräva att den sökande eller stödtagaren ger ett läkarintyg eller en annan utredning om sitt hälsotillstånd till den del hälsotillståndet är av

betydelse för näringsutövningen och det annars finns anledning att begära en sådan utredning i det föreliggande fallet.

42 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

På utlämnande av sekretessbelagda uppgifter tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Utöver vad som i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter har en myndighet som deltar i verkställigheten av denna lag utan hinder av tystnadsplikten rätt att lämna ut uppgifter om enskildas eller sammanslutningars ekonomiska ställning, affärs- eller yrkeshemligheter eller enskildas personliga omständigheter

- 1) till statliga och kommunala myndigheter för utförande av uppgifter enligt denna lag, och
- 2) till åklagar-, polis- och tullmyndigheterna för utredning av brott.

En myndighet som deltar i verkställigheten av denna lag har utan hinder av tystnadsplikten rätt att till jord- och skogsbruksministeriet och för vidareförmedling till vederbörande institution inom Europeiska gemenskapen lämna ut en sådan i övrigt sekretessbelagd uppgift som behövs för övervakningen av att Europeiska gemenskapens lagstiftning har iakttagits då stöd beviljats med delfinansiering av gemenskapen.

8 kap.

Återkrav

43 §

Återkrav av stöd hos stödtagaren

Betalningen av ett stöd som beviljats enligt denna lag inställs och stödet skall helt eller delvis återkrävas, om det har använts för andra ändamål än de för vilka det har beviljats eller om stödtagaren har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligt inverkat så att stödet beviljats eller betalats eller om stödtagaren i övrigt förfarit svikligt.

44 §

Återkrav enligt prövning

Utöver vad som bestäms i 43 § kan betalningen av ett stöd inställas eller krav ställas på återbetalning helt eller delvis, om

- 1) stödet har beviljats eller betalats på oriktiga grunder,
- 2) stödtagaren inom fem år från utbetalningen av den sista bidragsposten eller lyftandet av den sista låneraten utan tvingande skäl har upphört med den verksamhet som legat till grund för beviljandet av stöd eller inskränkt den väsentligt,

- 3) stödtagaren under de fem år som följer på utbetalningen av den sista bidragsposten eller lyftandet av den sista låneraten utan samtycke av landsbygdsavdelningen vid Arbetskrafts- och näringscentralen genom annat än arvsrättsligt fång har överlåtit egendom som stödet gäller till en person som inte uppfyller villkoren för beviljande av stöd,
- 4) den lägenhet som lånet gäller eller en del av den säljs i utsökningsväg,
- 5) ägarförhållandena i ett öppet bolag, ett kommanditbolag, ett andelslag eller ett aktiebolag som fått stöd och som idkar renhushållning eller en naturnäring genom något annat än ett arvsrättsligt fång förändras så att företaget inte längre kan anses vara stödberättigat enligt denna lag,
- 6) en sammanslutning upplöses innan sex år har förflutit sedan stödet beviljades,
- 7) villkoren i stödbeslutet eller i en handling som utgjort grund för stödet inte har iakttagits,
- 8) stödtagaren vägrar ge de inspektörer som utför inspektioner enligt denna lag uppgifter om användningen av stödet eller uppgifter som hänför sig till övervakningen eller räkenskapshandlingar eller andra handlingar eller vägrar att i tillräcklig mån bistå vid utförandet av inspektionen,
- 9) säkerhetens värde av någon orsak som inte beror på sökanden har sjunkit till den grad att indrivningen av det utestående lånekapitalet äventyras,
- 10) betalningen av ränta eller amortering har försenats mera än tre månader,
- 11) låntagaren eller en borgensman har försatts i konkurs eller en borgensman har dött och låntagaren inte trots uppmaning har ställt av långivaren godkänd tillräcklig säkerhet, eller om
- 12) detta förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter.

45 §

Behörigheten vid återkrav

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om återkrav och inställning av utbetalning av de stöd som det har beviljat. I övrigt beslutar Arbetskrafts- och näringscentralen om återkrav och inställning av utbetalning av stöd. Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan vid behov föreskrivas om den tid inom vilken stödet skall återkrävas. Stöd får inte återkrävas efter det att tio år har förflutit från utbetalningen av den sista stödposten.

Ett kreditinstitut kan säga upp ett räntestödslån till omedelbar återbetalning, om det har beslutats att räntestödet skall dras in på de grunder som nämns i 43 §. Ett kreditinstitut skall säga upp ett statligt lån när landsbygdsavdelningen vid Arbetskrafts- och näringscentralen genom ett lagakraftvunnet beslut har bestämt att lånet skall sägas upp. Ett kreditinstitut kan säga upp både ett statligt lån och ett räntestödslån, om det föreligger förutsättningar enligt 44 § 9—11 punkten.

46 §

Ansvar för återbetalning av medel i vissa fall

Om staten med stöd av det ansvar för en medlemsstat som avses i Europeiska gemenskapens lagstiftning om den gemensamma jordbrukspolitiken eller strukturfonderna är skyldig att till Europeiska gemenskapernas kommission återbetala medel från Europeiska gemenskapen, är stödförmedlaren skyldig att till staten till fullt belopp inklusive kostnader betala det belopp som staten betalt till kommissionen, om återbetalningen av medlen har orsakats av förmedlarens felaktiga förfarande eller om förmedlaren med stöd av programdokumentet är direkt ansvarig inför kommissionen för användningen av medlen. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om återbetalning av medel.

47 §

Stödtagarens anmälningsskyldighet och förhandsbesked

Stödtagaren skall omedelbart underrätta den som beviljat stödet om sådana förändringar i omständigheterna som kan orsaka återkrav eller indragning av stödet eller uppsägning av ett statligt lån.

Stödtagaren kan på begäran meddelas ett bindande förhandsbesked om huruvida en planerad åtgärd orsakar en påföljd enligt 1 mom. eller inte. Ett motsvarande förhandsbesked kan meddelas också i fråga om statliga lån och försäljningsprisfordringar samt bidrag och övriga stöd i enlighet med den lagstiftning som gäller vid denna lags ikraftträdande. I ansökan skall den fråga specificeras i vilken förhandsbesked söks och framläggas den utredning som behövs för avgörande av ärendet. Förhandsbesked meddelas inte om ansökan i ärendet är anhängig eller om myndigheten har avgjort ärendet. Förhandsbeskedet meddelas av den myndighet som beviljar stödet.

48 §

Påföljder vid återkrav och uppsägning

Om stödtagaren har förfarit på det sätt som avses i 43 §, kan det belopp som skall återkrävas höjas med högst 20 procent eller, om förfarandet är synnerligen grovt, med högst 100 procent.

49 §

Solidariskt ansvar för återbetalningsskyldigheten

Om stödet har beviljats flera gemensamt, svarar alla stödtagare solidariskt för att stödet återbetalas till staten. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret enligt det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgjort grund för skyldigheten att återbetala stödet.

50 §

Ränta och dröjsmålsränta på belopp som skall återbetalas

På bidrag, räntegottgörelser och ersättningar för låneskötselkostnader som återkrävs och skall återbetalas samt på uppsagda statliga lån skall betalas ränta enligt den i 3 § 2 mom. räntelagen avsedda räntefoten, ökad med tre procentenheter från den dag då betalningen utbetalats fram till återbetalningsdagen. Om återbetalningen inte sker på utsatt förfallodag, skall på beloppet betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen.

Jord- och skogsbruksministeriet kan av särskilda skäl besluta att den i 1 mom. avsedda räntan lämnas helt eller delvis ouppburen, om stödtagarens förfarande har ägt rum under förmildrande omständigheter eller stödtagarens situation på grund av ålderdom, sjukdom, bestående arbetsoförmåga eller tvingande ekonomiska svårigheter eller av någon annan motsvarande orsak är sådan att räntorna inte skulle kunna drivas in.

51 §

Villkor för stödbeslut

De grunder för utbetalning och återkrav av stöd som anges i denna lag skall intas som villkor i stödbeslutet. I stödbeslutet kan dessutom intas andra villkor av teknisk natur för utbetalning och återkrav av stöd i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska gemenskapens förordningar eller kommissionens beslut eller bestäms genom förordning som utfärdas av statsrådet.

52 §

Indrivning av fordringar

Ett beslut om återkrav kan verkställas i utsökningsväg efter det att beslutet har vunnit laga kraft.

53 §

Skuldebrevsvillkor

I skuldebrev skall intas villkor enligt 43 och 44 § om återkrav av stöd. I skuldebrev kan beträffande användningen av en lägenhet eller ett område, tryggandet av indrivningen av ett statligt lån samt användningen av ett lån tas in även andra villkor som skall iakttas vid äventyr att det bestäms att fordran sägs upp och att den uppsägningsränta som har överenskommit i skuldebrevet skall betalas, samt övriga villkor som har ansetts nödvändiga.

9 kap.

Delgivning och ändringssökande

54 §

Delgivning av beslut

Ett beslut av Arbetskrafts- och Näringscentralen som gäller en ansökan om stöd eller betalningslättnad får delges sökanden per post som vanligt brev. Om inte något annat visas, anses delgivningen då ha skett den sjunde dagen efter att beslutet postades.

I fråga om delgivning av ett beslut iakttas i övriga fall lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966).

55 §

Besvärsrätt

I ett beslut som arbetskrafts- och näringscentralen fattat med stöd av denna lag får en part söka ändring genom besvär hos landsbygdsnäringsnämnden inom 30 dagar efter att han eller hon har fått del av beslutet.

I ett tillståndsbeslut av Forststyrelsen söks ändring enligt 1 § lagen om landsbygdsnäringsnämnden (1203/1992).

I ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet får ändring sökas enligt förvaltningsprocesslagen (586/1996).

56 §

Förfarandet vid ändringssökande

Besvärsskriften kan tillställas besvärinstansen eller den arbetskrafts- och näringscentral vars beslut överklagas. Arbetskrafts- och näringscentralen skall sända besvärsskriften samt handlingarna i ärendet och sitt utlåtande om besvären till landsbygdsnäringsnämnden.

Besvär över beslut av jord- och skogsbruksministeriet kan sändas direkt till högsta förvaltningsdomstolen.

57 §

Ändringssökande i beslut av landsbygdsnäringsnämnden

I beslut som landsbygdsnäringsnämnden fattat i ett ärende som gäller återkrav eller indragning av stöd, uppsägning av lån, förfall av frivillig skuldsanering eller återkallande av särskild förmån får ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen. Annars får ändring i ett beslut av landsbygdsnäringsnämnden sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen meddelar besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan meddelas, om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller med hänsyn till en enhetlig rättstillämpning är av vikt att ärendet prövas av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om
- 3) det finns något annat vägande skäl att meddela besvärstillstånd.

10 kap.

Särskilda bestämmelser

58 §

Justering av räntan på försäljningspris och lån

Om en årlig ränta på mer än två och en halv procent uppbärs på statens försäljningsprisfordringar som har uppkommit före den 1 januari 1996 eller på statliga lån som med stöd av lagen om renskötsellägenheter (590/1969), naturnäringslagen (610/1984) eller renhushållningslagen (161/1990) har beviljats före nämnda datum, är räntan under tiden mellan den 1 november 1996 och den 31 december 2001 dock två och en halv procent. I ränta på bostadslån uppbärs under nämnda tid en årlig ränta på högst fyra procent. Från ingången av 2002 kan en allmän justering av räntan med högst två procentenheter genomföras så att justeringen motsvarar de förändringar som skett i den allmänna räntenivån efter det att lånet beviljades. Statsrådet bestämmer om den allmänna justeringen av räntan på försäljningspriser och lån.

59 §

Ersättningar

För de kostnader som orsakas kommunerna av skötseln av uppgifter enligt denna lag betalas inte ersättning av statsmedel utom i fråga om den ersättning som bestäms i lagen om statsandelar till kommunerna (1147/1996).

Om grunderna för betalningar till rådgivningsorganisationer bestäms vid behov genom förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet. I fråga om de uppgifter i anslutning till övervakning och återkrav av stöd som gäller enskilda fall är de statliga myndigheterna skyldiga att utan ersättning bistå jord- och skogsbruksministeriet och myndigheter som lyder under det.

60 §

Uppbärande av avgift för behandling av ärenden

För beslut som har fattats med stöd av denna lag tas avgift ut enligt vad som särskilt bestäms om uppbärande av avgifter. Arbetskrafts- och näringscentralens beslut angående skuldsanering och andra lättnader i betalningen av krediter samt beviljande av stöd är dock avgiftsfria. Även beslut av landsbygdsnäringsnämnden angående skuldsanering och andra lättnader i betalningen av krediter är avgiftsfria.

61 §

Pantsättning

Inteckning och pantsättning av en lägenhet till säkerhet för återbetalning av skuld samt utmätning och försäljning på exekutiv auktion är tillåtna.

62 §

Särskilda förmåner

Naturnäringsidkare som äger eller annars besitter och bebor en naturnäringslägenhet, en lägenhet som bildats genom tilldelande av ett tillskottsområde eller en lägenhet vars förvärv eller bebyggande har stötts i enlighet med denna lag eller en lag som gäller vid denna lags ikraftträdande, har rätt att utan ersättning på statens mark- och vattenområden

1) med Forststyrelsens tillståndsbeslut av synnerligen vägande skäl förlägga stödpunkter för jakt eller stödpunkter för fiske samt fiskkällare och lagerbyggnader på platser som är nödvändiga för näringsidkandet i omedelbar anslutning till vattendrag som är viktiga för fiskerinäringen, och

2) ha sin boskap på bete och för den insamla hö, löv, starr och sjöfräken.

Tillstånd som nämns i 1 mom. kan beviljas endast om förläggandet av byggnaden i fråga skall anses nödvändig för idkandet av en naturnäring. Arbetskrafts- och näringscentralen ger utlåtande om nödvändigheten av stödpunkten.

Forststyrelsen kan, efter att arbetskrafts- och näringscentralen gett utlåtande i saken, återkalla en beviljad särskild förmån, om förmånen inte längre kan anses motiverad med tanke på idkandet av en naturnäring.

63 §

Hänvisningsbestämmelse

Vid verkställigheten av denna lag iakttas i tillämpliga delar 4 § och 6 § 1 mom. lagen om förfarandet vid skötseln av stöduppgifter i fråga om landsbygdsnäringar (1336/1992).

64 §

Närmare bestämmelser

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan vid behov meddelas närmare bestämmelser än denna lag om de omständigheter som enligt Europeiska gemenskapens förordningar skall avgöras av en medlemsstat.

Jord- och skogsbruksministeriet utfärdar förordningar som är noggrannare än lagen och förordningar som utfärdas av statsrådet om godtagbara kostnader för de åtgärder som stöds, de maximala totalinvesteringar som stöds, tiden för genomförande av projekt och åtgärder, överföring av stöd samt hur behövliga likviditets- och lönsamhetskalkyler samt andra kalkyler, utvecklingsplaner för landsbygdsföretag och avtal om skuldsanering skall utarbetas. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpebrevs-, ansöknings-, avtals- och beslutsformulären samt bestämmer sökandens självkostnadsandel i skuldsaneringsplanen och meddelar närmare föreskrifter om förfaringssätten vid ersättning av kostnaderna.

Genom förordning som utfärdas av jordoch skogsbruksministeriet kan närmare föreskrifter också utfärdas om förfarandet vid ansökan om och beviljande av stöd samt om betalningsförfarandet eller tekniska detaljer i lagrings-, uppföljnings- och övervakningssystem i anknytning till skötseln av lån och stöd.

65 §

Användningen av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får, utöver vad som ovan föreskrivs om användningen av dem, användas för

- 1) förvärv av mark och annan egendom,
- 2) skötsel och istandsättning av förvärvad egendom,
- 3) arvoden för skötsel och andra utgifter som långivningen medför,
- 4) stödåtgärder och statliga lån enligt denna lag,
- 5) undersökningar och utredningar som gäller utveckling av renhushållningen och naturnäringarna, samt för
- 6) stödjande av projekt för främjande av renhushållningen och naturnäringarna.

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond kan även användas för utredning och utveckling av verksamhetsbetingelserna för företagsverksamhet som främjar mångsidigare renhushållning och naturnäringar samt för utbildning av företagare och sådana som ämnar bli företagare. För detta ändamål kan medel även anvisas arbetskrafts- och näringscentralens landsbygdsavdelning som kan vidareförmedla dem till kommunerna.

Av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får betalas arvode och ersättning för kostnader i anslutning till förfarandet vid frivillig skuldsanering.

11 kap.

Stöd som gäller viss tid

66 §

Tidsbegränsad befrielse från betalning av statens fordringar föranledda av näringsverksamhet och anskaffning av bostad

Utan hinder av vad som annars bestäms och enligt vad som närmare föreskrivs genom förordning som utfärdas av statsrådet kan det på basis av ansökan som inkommit senast den 31 december 2000 i syfte att underlätta den ekonomiska situationen för en låntagare som har råkat i särskilda ekonomiska svårigheter beviljas tidsbegränsad befrielse från betalning för att reglera statens fordringar föranledda av idkandet av näring och statliga lån föranledda av anskaffning av bostad.

Tidsbegränsad befrielse från betalning kan genomföras genom beviljande av befrielse från betalning av förfallna amorteringar och räntor. I fråga om kreditkapitalet kan beloppet av befrielse från betalning dock uppgå till högst 40 procent av den förfallna amorteringens belopp, och i fråga om räntorna kan beloppet av befrielse från betalning uppgå till högst 80 procent. Det ovan nämnda gäller även amorterings- och ränteposter, för vilka betalningsanstånd beviljats mellan den 1 november 1996 och den 1 maj 1999.

En låntagare kan anses ha råkat i särskilda ekonomiska svårigheter, om låntagaren har blivit eller löper uppenbar risk att bli insolvent och om betalningsförmågan inte kan återställas genom beviljande av uppskov med amorteringarna på räntestödslån och statliga lån eller genom beviljande av räntefrihet för statliga lån eller med hjälp av sådana medel som står att få utan att sökandens företagskapital minskas i skadlig mån.

En förutsättning för tidsbegränsad befrielse från betalning är att den förväntas förbättra låntagarens ekonomiska situation på ett väsentligt sätt och att näringsverksamhetens lönsamhet återställs genom arrangemanget. Dessutom förutsätts att de obetalda amorteringarna eller räntorna har förfallit till betalning före den 1 maj 1999. Obetalda poster som förfallit till betalning före den 10 september 1993 kan dock inte saneras med stöd av denna paragraf.

Krediterna för en gäldenär som upphört eller håller på att upphöra med sin företagsverksamhet kan saneras endast om bibehållandet av gäldenärens bostad inte annars kan tryggas. Regleringen kan då genomföras endast i fråga om bostadskrediterna. Dessutom förutsätts låntagaren ha en tillräcklig betalningsmån för att klara av resten av betalningsprogrammet för bostadslånet.

67 §

Tidsbegränsade betalningslättnader i form av räntestödslån och borgen

För stabilisering av renhushållnings- och naturnäringsidkares särskilda ekonomiska svårigheter som orsakats av sådana fritt finansierade bostadslån och lån i anknytning till näringsverksamhet som kreditinstitut beviljat samt kostnader i anknytning till dem kan av statens medel beviljas räntestöd och statsborgen på basis av ansökningar som inkommit senast den 31 december 2000 och så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet.

Kreditinstituten kan bevilja räntestödslån för betalning av på sedvanliga villkor beviljade inhemska banklån som tagits för egen bostad och för bedrivande av näring samt för betalning av skatteomkostnader och andra omkostnader i fråga om sådana krediter och betalningar där de obetalda amorteringarna eller räntorna har förfallit till betalning före den 1 maj 1999.

En förutsättning för tidsbegränsad betalningslättnad är att den förväntas förbättra låntagarens ekonomiska situation på ett väsentligt sätt och att arrangemanget innebär att den ekonomiska situationen återställs så att näringsidkandet är lönsamt.

Statsborgen kan täcka högst 80 procent av det totala lånebeloppet. För borgen skall skaffas en normal säkerhet som används inom bankverksamhet. Säkerheten behöver inte vara betryggande. I fråga om borgen som beviljas av staten iaktas i tillämpliga delar 32—34 § lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999).

68 §

Beslutsfattande myndighet

Ansökan om tidsbegränsad befrielse från betalning av statliga lån och försäljningsprisfordringar skall tillställas vederbörande arbetskrafts- och näringscentral senast den 31 december 2000. Arbetskrafts- och näringscentralen avgör ansökan.

Tidsbegränsade betalningslättnader i form av räntestödslån och statsborgen skall sökas senast den 31 december 2000. Ansökan lämnas in till arbetskrafts- och näringscentralen. Arbetskrafts- och näringscentralen ger ett utlåtande om ansökan om lån och sänder ansökan till ett kreditinstitut, som sänder den till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet bestäms närmare om bilagorna samt annars om förfarandet vid ansökan om stöd.

Ansökningar om stöd enligt detta kapitel skall tillställas arbetskrafts- och näringscentralen samtidigt. Ärendena skall behandlas i brådslande ordning.

12 kap.

Ikraftträdelse- och övergångs- bestämmelser

69 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. Om Europeiska gemenskapens institutioner vid olika tidpunkter meddelar beslut om godkännande av åtgärder som ingår i lagen, kan motsvarande delar i lagen jämte ändringar bestämmas träda i kraft vid olika tidpunkter.

Genom denna lag upphävs renhushållningslagen av den 9 februari 1990 (161/1990) och naturnäringslagen av den 24 augusti 1984 (610/1984) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

70 §

Användningen av medel

Egendom som har förvärvats för ändamål som nämns i lagen om renskötsellägenheter, renhushållningslagen eller naturnäringslagen eller erhållits på något annat sätt används efter att denna lag trätt i kraft för sådana ändamål som anges i 3 § lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966).

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond kan fortfarande användas för sådana projekt som skall slutföras enligt lagen om renskötsellägenheter, naturnäringslagen och renhushållningslagen och för vilka de har kunnat användas enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

71 §

Tillämpning av tidigare lagstiftning

Ärenden som när denna lag träder i kraft är anhängiga med stöd av lagen om renskötsellägenheter, naturnäringslagen och renhushållningslagen slutbehandlas enligt de nämnda lagarna.

Ärenden som gäller frivillig skuldsanering och som är anhängiga med stöd av lagen om renskötsellägenheter, landsbygdsnäringslagen och renhushållningslagen när denna lag träder i kraft får dock slutbehandlas i enlighet med den nya lagstiftningen.

I fråga om verkställigheten av renhushållningslagen och naturnäringslagen samt annan lagstiftning som gäller vid denna lags ikraftträdande samt i fråga om statens, en kommuns och ett kreditinstituts fordringar som har uppkommit med stöd av nämnda lagstiftning iakttas de bestämmelser och avtalsvillkor enligt dem som gäller när denna lag träder i kraft.

Efter att denna lag har trätt i kraft skall bestämmelserna i landsbygdsnäringslagen (1295/1990) tillämpas även på ärenden som anhängiggjorts med stöd av naturnäringslagen och renhushållningslagen och tidigare lagstiftning, till den del det i de nämnda lagarna hänvisas till landsbygdsnäringslagen. På redovisning av statliga lån tillämpas dock vad som i 25 § i denna lag bestäms om redovisning av statliga lån.

Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan sådana bestämmelser om förfaringssätten utfärdas som avviker från den lagstiftning som avses i 1—4 mom.

Innan lagen om finansiering av landsbygdsnäringar träder i kraft kan 7 kap. landsbygdsnäringslagen i tillämpliga delar iakttas i fråga om statsborgen enligt 67 § 3 mom.

72 §

Betalningslättnader och skuldsaneringar enligt tidigare lagstiftning

Betalningslättnader och skuldsaneringar i fråga om sådana statens försäljningsprisfordringar och sådana lån som avses i lagen om renskötselägenheter, renhushållningslagen och naturnäringslagen beviljas och behandlas enligt 5, 6 och 11 kap. i denna lag. Uppsägning och återkrav av bidrag från staten, statens försäljningsprisfordringar och statliga lån samt räntestödslån genomförs enligt den lagstiftning som gäller när denna lag träder i kraft.

73 §

Programbaserade stöd enligt tidigare lagstiftning

I fråga om beviljande, betalning och övervakning av samt övriga förfaringssätt som gäller av EU delfinansierade programbaserade bidrag och andra stöd enligt den lagstiftning som gäller när denna lag träder i kraft iakttas till programperiodens slut de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft, om inte något annat följer av Europeiska gemenskapens rättsakter.

74 §

Statens ansvar för lån enligt tidigare lagstiftning

I fråga om statens ansvar för statliga lån som enligt den lagstiftning som gäller när denna lag träder i kraft beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

75 §

Arvoden för skötsel av statliga lån som beviljats tidigare

För skötseln av statliga lån som beviljats med stöd av renhushållningslagen och naturnäringslagen och annan lagstiftning som gällde innan de trädde i kraft betalas

kreditinstituten ersättning för skötselkostnader och andra kostnader så som bestäms genom förordning som utfärdas av statsrådet.

76 §

Uppsägning, indragning och återkrav av lån och stöd som baserar sig på tidigare lagstiftning

I fråga om indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på lagstiftning som gäller när denna lag träder i kraft iakttas de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet.

77 §

Sökande av ändring i avgöranden enligt tidigare lagstiftning

När denna lag har trätt i kraft söks ändring i beslut som arbetskrafts- och näringscentralen och landsbygdsnäringsarnas besvärdsnämnd har fattat i ärenden enligt renhushållningslagen och naturnäringslagen så som bestäms i 9 kap. i denna lag om motsvarande ärenden, utan hinder av vad som tidigare har bestämts om sökande av ändring.

78 §

Hänvisningsbestämmelser

När det på något annat ställe i lag hänvisas till renhushållningslagen eller naturnäringslagen skall motsvarande bestämmelse i denna lag iakttas, om inte något annat föreskrivs ovan.

79 §

Byggplatser

Ett renbeteslag som med besittningsrätt enligt lagen om renskötselägenheter besitter ett byggplatsområde kan med arbetskrafts- och näringscentralens tillståndsbeslut byta ett byggplatsområde, vars läge är oändamålsenligt eller som blivit obehövligt på grund av sitt läge, till en sådan av Forststyrelsen anvisad plats som är lämplig för renhushållning. Renbeteslaget skall flytta de byggnader som det äger från området inom två år från arbetskrafts- och näringscentralens beslut. Arbetskrafts- och näringscentralen kan förstärka sitt beslut med vite eller hot om tvångsutförande på det sätt som bestäms i viteslagen (1113/1990).

80 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Lagen om renskötselägenheter iakttas i fråga om de ärenden som hänför sig till verkställigheten av lagen om renskötselägenheter och om vilka det inte föreskrivs något annat i denna lag. Detta gäller även betalningslättnader och begränsningar som hänför sig till lägenheter. Överföring av statens fordringar, återkrav av statens fordringar och bidrag, befrielse för en lägenhet eller en del av den från begränsningar och pantansvar, beviljande av tillstånd för överlåtelse samt beviljande av betalningslättnader i fråga om statens fordringar hör dock till arbetskrafts- och näringscentralens behörighet, om de inte enligt denna lag ankommer på jord och skogsbruksministeriet. Lagen om renskötselägenheter iakttas i

tillämpliga delar också i fråga om lån. Beslut om betalningslättnader och överföring av lån fattas dock av det kreditinstitut som beviljat lånet. Kreditinstitutet skall härvid iaktta vad som föreskrivs i den lagstiftning som gäller när denna lag träder i kraft.

RP 104/1999

JsUB 16/1999

RSv 128/1999

Helsingfors den 21 januari 2000

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister

Kalevi Hemilä